

UNIUNEA EUROPEANĂ

PARLAMENTUL EUROPEAN

CONSILIUL

Bruxelles, 3 aprilie 2013
(OR. en)

2010/0374 (COD)

PE-CONS 77/12
ADD 6

STATIS 106
ECOFIN 1090
UEM 345
CODEC 3081
OC 768

ACTE LEGISLATIVE ȘI ALTE INSTRUMENTE

Obiectul: REGULAMENT AL PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI AL
CONSILIULUI privind Sistemul european de conturi naționale și
regionale din Uniunea Europeană
(SEC 2010) – (Anexa A – Capitolul 6)
ORIENTĂRI COMUNE
Termen de consultare pentru Croația: 17.4.2013

CAPITOLUL 6

ALTE FLUXURI

INTRODUCERE

- 6.01. Alte fluxuri reprezintă modificări ale valorii activelor și pasivelor care nu rezultă din operațiuni. Motivul pentru care aceste fluxuri nu constituie operațiuni este legat de faptul că nu prezintă una sau mai multe dintre caracteristicile operațiunilor; de exemplu, la fel ca în cazul unei confiscări de active fără compensație, unitățile instituționale în cauză pot să nu acționeze prin acord comun, sau modificarea poate fi cauzată de un fenomen natural, cum ar fi un cutremur de pământ, și nu de un fenomen pur economic. De asemenea, valoarea unui activ exprimată în monedă străină se poate modifica în urma modificării cursului de schimb.

ALTE MODIFICĂRI DE ACTIVE ȘI PASIVE

- 6.02. *Definiție:* alte modificări de active și de pasive sunt fluxuri economice, altele decât cele realizate prin operațiunile înregistrate în contul de capital și în conturile financiare, care modifică valoarea activelor și pasivelor.

Se pot identifica două categorii de modificări. Prima categorie este reprezentată de modificările ale volumului activelor și pasivelor, iar a doua categorie este reprezentată de beneficiile și pierderile nominale din deținere.

Alte modificări ale volumului activelor și pasivelor (K.1-K.6)

6.03. În contul de capital, activele produse și cele neproduse pot intra și ieși dintr-un sector prin achizițiile și cedările de active, consumul de capital fix sau prin intrările, ieșirile și pierderile repetate din stocuri. În contul financiar, activele și pasivele financiare intră în sistem atunci când un debitor acceptă o obligație viitoare de a plăti unui creditor și ies din sistem atunci când această obligație a fost îndeplinită.

6.04. Alte modificări ale volumului de active și pasive includ fluxurile care permit intrarea sau ieșirea activelor și pasivelor din conturi, altele decât operațiunile – de exemplu, intrările și ieșirile care rezultă din descoperirea, epuizarea și degradarea activelor naturale.

Alte modificări ale volumului de active și pasive includ deopotrivă efectul evenimentelor externe excepționale neanticipate care nu sunt de natură economică și modificările care rezultă din reclasificarea sau restructurarea unităților instituționale sau a activelor și pasivelor.

6.05. Alte modificări ale volumului activelor și pasivelor vizează șase categorii:

- (a) apariția economică a activelor (K.1);
- (b) dispariția economică a activelor neproduse (K.2);
- (c) distrugeri de active cauzate de catastrofe (K.3);
- (d) confiscări fără compensație (K.4);

- (e) alte modificări de volum, neclasificate în altă parte (K.5); și
- (f) modificări de clasificare (K.6).

Apariția economică a activelor (K.1)

6.06. Apariția economică a activelor corespunde creșterii în volum a activelor produse și a celor neproduse care nu sunt rezultatul procesului de producție. Această categorie cuprinde:

- (a) monumente istorice, cum ar fi acele structuri sau situri de importanță arheologică, istorică sau culturală specială, atunci când valoarea lor este prima dată recunoscută în contul de patrimoniu;
- (b) obiecte de valoare, cum ar fi pietrele prețioase, operele de artă și antichitățile, din momentul în care le este recunoscută prima dată valoarea sau calitatea artistică deosebită și care n-au fost încă înregistrate în contul de patrimoniu;
- (c) descoperiri de zăcămintele subterane exploatabile, cum ar fi resurse dovedite de cărbune, petrol, gaze naturale, minerale metalice sau nemetalice. Se include, de asemenea, reestimarea în sensul creșterii a valorii zăcămintelor a căror exploatare devine rentabilă din punct de vedere economic la un moment dat, ca urmare a progresului tehnologiei sau a variației prețurilor relative;
- (d) creșterea naturală a resurselor biologice necultivate, cum ar fi pădurile naturale și stocurile de pește, atunci când creșterea acestor active economice nu se află sub controlul, responsabilitatea sau gestionarea directă a unei unități instituționale și, prin urmare, nu este considerată producție;

- (e) transferul altor resurse naturale către activități economice: resursele naturale care își modifică statutul pentru a fi considerate active economice. Printre exemple se numără prima exploatare a pădurilor virgine, transferul de terenuri dintr-o stare sălbatică sau poluată în terenuri care pot fi folosite în scopuri economice, recuperarea de terenuri și introducerea unei taxe inițiale pentru extragerea apei. Resursele naturale pot, de asemenea, dobândi valoare prin activitățile economice care se desfășoară în vecinătate; de exemplu, terenul poate fi considerat valoros datorită unei dezvoltări imobiliare în proximitate sau creării unui drum de acces. Costul îmbunătățirilor funciare este înregistrat drept formare brută de capital fix, însă orice excedent de creștere a valorii terenului peste valoarea îmbunătățirilor funciare este înregistrat drept apariție economică;
- (f) modificarea calității activelor naturale datorată schimbării destinației economice. Modificarea calității este înregistrată ca modificare de volum. Modificarea calității înregistrată la acest punct reprezintă contrapartea modificării destinației economice care este prezentată ca modificare de clasificare (a se vedea punctul 6.21). De exemplu, transformarea terenurilor agricole în terenuri destinate construcțiilor poate avea drept rezultat o creștere a valorii, precum și o modificare a clasificării. În acest caz, activul face parte deja din sfera activelor, iar modificarea calității activului datorată schimbării destinației economice este considerată drept apariție de active. Un alt exemplu este creșterea valorii efectivului de vaci de lapte atunci când sunt trimise spre sacrificare mai devreme decât se preconiza;

- (g) apariția inițială de valoare rezultată din acordarea de contracte, leasinguri, licențe sau autorizații transferabile. Valoarea acestor contracte, leasinguri, licențe sau autorizații reprezintă un activ atunci când valoarea dreptului pe care îl conferă depășește suma taxelor de plătit, iar titularul poate obține această valoare prin transferarea lor către terți; și
- (h) modificări ale valorii fondurilor comerciale și ale activelor comerciale, care se materializează atunci când unitățile instituționale sunt vândute la prețuri care depășesc propriile lor fonduri (a se vedea punctul 7.07). Diferența dintre prețul de cumpărare și propriile lor fonduri reprezintă fond comercial și active comerciale achiziționate. Un fond comercial care nu este materializat printr-o operațiune de vânzare/cumpărare nu este considerat activ economic.

Dispariția economică a activelor neproduse (K.2)

6.07. Dispariția economică a activelor nefinanciare neproduse (K.2) include:

- (a) epuizarea resurselor naturale, care include reducerea valorii zăcămintelor, și epuizarea resurselor biologice necultivate incluse în sfera activelor [a se vedea punctul 6.06 litera (e)], ca rezultat al recoltării, al defrișărilor sau al exploatării peste limitele viabile de extracție. Multe dintre intrările posibile de la acest punct reprezintă opusul intrărilor descrise la punctul 6.06 literele (c)-(f);

- (b) alte dispariții economice de active neproduse, care includ:
 - (i) diminuarea valorii fondurilor comerciale și a activelor comerciale achiziționate; și
 - (ii) expirarea avantajelor conferite prin contracte, leasinguri, licențe și autorizații transferabile.

Distrugeri de active cauzate de catastrofe (K.3)

- 6.08. Distrugerile de active cauzate de catastrofe înregistrate drept alte modificări de volum sunt rezultatul unor fenomene cu caracter excepțional, de mare amploare și identificabile, care distrug activele economice.
- 6.09. Aceste fenomene sunt cutremurele de pământ de mare intensitate, erupțiile vulcanice, valurile produse de flux, uraganele foarte violente, seceta și alte catastrofe naturale, războaiele, insurecțiile și alte evenimente politice, precum și accidente tehnologice cu emanații masive de gaze toxice sau de particule radioactive în atmosferă. Printre exemplele de astfel de evenimente se numără:
- (a) deteriorarea calității terenurilor ca urmare a inundațiilor sau furtunilor de o amploare neobișnuită;
 - (b) distrugerea activelor cultivate din cauza secetei sau a epidemiilor;
 - (c) distrugerea clădirilor, a echipamentelor sau obiectelor de valoare ca urmare a incendiilor de pădure sau cutremurelor de pământ; și
 - (d) distrugerea accidentală de numerar sau de titluri la purtător ca urmare a catastrofelor naturale sau a evenimentelor politice sau distrugerea titlurilor de proprietate.

Confiscări fără compensație (K.4)

- 6.10. Există confiscări fără compensație atunci când administrațiile publice sau alte unități instituționale iau în posesie, fără compensație deplină, activele aparținând altor unități instituționale, inclusiv nerezidente, din alte motive decât achitarea impozitelor, a taxelor sau a prelevărilor similare. Confiscarea proprietății în urma unei activități infracționale este considerată amendă. Partea necompensată a confiscărilor unilaterale de acest tip este înregistrată drept altă modificare de volum.
- 6.11. Executarea silită și depozitarea de active de către creditori nu sunt înregistrate drept confiscări fără compensație întrucât, fie în mod explicit, fie prin consens general, acordul dintre părți prevede acest tip de măsuri.

Alte modificări de volum, neclasificate în altă parte (K.5)

- 6.12. Alte modificări de volum neclasificate în altă parte (K.5) sunt efectele evenimentelor neprevăzute asupra valorii economice a activelor.
- 6.13. Exemplele de modificări de volum neclasificate în altă parte ale activelor nefinanciare includ:
- (a) uzura morală neprevăzută. Ipotezele utilizate pentru calcularea consumului de capital fix nu acoperă uzura morală neprevăzută a activelor fixe. Suma înregistrată aferentă uzurii lor morale prevăzute poate să fie mai mică decât valoarea uzurii morale reale. De exemplu, în cazul progresului tehnic, este necesar, prin urmare, să se creeze intrări pentru diminuarea corespunzătoare a valorii activelor fixe;

- (b) diferența constatată între sumele contabilizate în consumul de capital fix drept pagube normale și pierderile efectiv suferite. Consumul de capital fix nu include pagubele neprevăzute și este posibil ca sumele estimate pentru pagubele normale prevăzute să fie mai mici sau mai mari decât valoarea reală a pagubelor. Prin urmare, trebuie făcute corecțiile necesare pentru a ține cont de scăderea sau creșterea neprevăzută a valorii activelor fixe cauzată de aceste evenimente. Pierderile astfel ajustate nu sunt îndeajuns de mari pentru a fi considerate distrugerii de active cauzate de catastrofe;
- (c) degradarea unor active fixe neluate în calcul în consumul de capital fix. Aceasta include diminuarea valorii unor active fixe cauzată, de exemplu, de efectele neprevăzute ale ploii acide sau ale acidității aerului asupra clădirilor sau vehiculelor;
- (d) abandonarea echipamentelor de producție înainte de a fi terminate sau puse în funcțiune;
- (e) pierderi excepționale din stocuri (cum ar fi daunele provocate de incendii, furturi sau infestarea cu dăunători a silozurilor) care nu sunt considerate distrugerii de active cauzate de catastrofe.

6.14. Exemplele de modificări de volum neclasificate în altă parte ale activelor și pasivelor financiare includ:

- (a) pierderile de numerar sau de titluri la purtător din motive (cum ar fi daunele provocate de incendii sau furturile) care nu sunt considerate ca fiind catastrofe, precum și retragerile din circulație de numerar care nu mai este convertibil, cu excepția sumelor care au fost reclasificate în obiecte de valoare;

- (b) modificările creanțelor financiare rezultate din scoaterea din evidențele contabile.
Acestea sunt excluse din contul financiar, întrucât nu există un acord reciproc între părți. În mod particular, un creditor poate decide ca o creanță financiară să nu mai fie colectată, de exemplu din motive de faliment sau lichidare, și scoate creanța respectivă din contul său de patrimoniu. Recunoașterea de către creditor a faptului că respectiva creanță nu mai poate fi colectată se înregistrează ca alte modificări în volumul activelor. Pasivul aferent trebuie deopotrivă scos din contul de patrimoniu al debitorului pentru a menține echilibrul dintre conturile economiei totale. O excepție de la acest principiu general se aplică în cazul impozitelor și contribuțiilor sociale care trebuie plătite administrațiilor publice [a se vedea punctul 6.15 litera (d)];
- (c) modificările drepturilor asupra asigurărilor de viață, ale rentelor și ale drepturilor de pensie generate de modificările survenite privind ipotezele demografice;
- (d) provizioanele pentru executarea unor scheme de garanții standardizate atunci când executările prevăzute depășesc încasările și recuperările prevăzute.

6.15. Alte modificări de volum neclasificate în altă parte exclud următoarele:

- (a) modificările creanțelor financiare rezultate din reducerea valorii contabile care reflectă valoarea de piață efectivă a creanțelor financiare tranzacționabile: aceste modificări sunt înregistrate în contul de reevaluare;

- (b) stingerea unei datorii stabilită de comun acord de către debitor și creditor (anularea datoriei sau ștergerea datoriei): aceasta este înregistrată ca tranzacție între creditor și debitor [a se vedea punctul 4.165 litera (f)];
- (c) refuzul plății datoriei: nu se recunoaște anularea unilaterală a pasivului de către debitor;
- (d) impozite și contribuții sociale care trebuie plătite administrației publice pe care administrația publică le recunoaște în mod unilateral ca puțin probabil să fie colectate (a se vedea punctele 1.57, 4.27 și 4.82).

Modificări de clasificare (K.6)

- 6.16. Modificările de clasificare includ modificările de clasificare sectorială și de structură ale unităților instituționale, precum și modificările de clasificare a activelor și pasivelor.

Modificări de clasificare sectorială și de structură ale unităților instituționale (K.61)

- 6.17. Reclasificarea unei unități instituționale de la un sector la altul atrage după sine transferul în totalitate al contului său de patrimoniu. Astfel, o unitate instituțională din sectorul gospodăriilor populației care devine distinctă, din punct de vedere financiar, de proprietarul ei poate fi considerată o cvasisocietate și poate fi reclasificată în sectorul societăților nefinanciare.

- 6.18. Modificările de clasificare sectorială atrag după sine transferul în totalitate al contului de patrimoniu de la un sector sau subsector la altul. Transferul poate fi duce la o consolidare sau deconsolidare a activelor și pasivelor, care este deopotrivă inclusă în această categorie.
- 6.19. Modificările în structura unităților instituționale acoperă apariția și dispariția unor active și pasive financiare rezultate din operațiuni de restructurare a societăților. Când o societate dispare ca entitate juridică distinctă pentru că a fost absorbită de una sau mai multe societăți, toate activele și pasivele financiare, inclusiv acțiunile și alte participații, care au existat între această societate și cea (cele) care a (au) absorbit-o, dispar din sistem. Cu toate acestea, cumpărarea de acțiuni și alte participații ale unei societăți în cadrul unei operațiuni de fuzionare se înregistrează ca o operațiune financiară între societatea care le-a achiziționat și proprietarii cedenți. Înlocuirea acțiunilor societății absorbite prin acțiunile societății absorbante sau ale noii societăți se înregistrează ca rambursarea acțiunilor existente însoțită de emisiunea de noi acțiuni. Activele și pasivele financiare care existau între societatea absorbită și terți rămân neschimbate și sunt transferate societății absorbante.
- 6.20. În același mod, când o societate este scindată din punct de vedere juridic în două sau mai multe unități instituționale, apariția activelor și pasivelor financiare este înregistrată ca modificări de clasificare sectorială și de structură.

Modificări de clasificare a activelor și pasivelor (K.62)

- 6.21. Modificările de clasificare a activelor și pasivelor au loc atunci când activele și pasivele apar într-o categorie în contul de patrimoniu de deschidere și în alta în contul de patrimoniu de închidere. Printre exemple se numără modificările referitoare la utilizarea terenurilor și la transformarea clădirilor de locuințe în clădiri cu scop comercial sau invers. În cazul terenurilor, două intrări echivalente (una negativă pentru categoria veche, una pozitivă pentru cea nouă) trebuie efectuate cu aceeași valoare. Orice modificare a valorii terenului care rezultă din această modificare a utilizării se înregistrează ca modificare a volumului, și nu ca reevaluare și, prin urmare, ca o apariție economică de active sau dispariție economică de active neproduse.
- 6.22. Apariția sau dispariția aurului fizic de investiții nu poate rezulta în urma unei operațiuni financiare, ci intră sau iese din sistem prin alte modificări ale volumului activelor.
- 6.23. Un caz special de modificare a clasificării apare pentru aurul fizic de investiții. Aurul fizic de investiții poate fi un activ financiar cunoscut drept aur monetar sau un obiect de valoare cunoscut drept aur nemonetar, în funcție de deținător și de motivația pentru deținere. Monetizarea este modificarea clasificării aurului fizic de investiții din aur nemonetar în aur monetar. Demonetizarea este modificarea clasificării aurului fizic de investiții din aur monetar în aur nemonetar.

6.24. Operațiunile referitoare la aurul fizic de investiții sunt înregistrate după cum urmează:

- (a) atunci când o autoritate monetară vinde aur fizic de investiții care reprezintă un activ de rezervă unei unități instituționale nerezidente care nu este o autoritate monetară sau unei unități instituționale rezidente, se înregistrează o operațiune în aur nemonetar. Demonetizarea aurului ca modificare a clasificării aurului fizic de investiții din aur monetar în aur nemonetar se produce imediat înainte de operațiune și se înregistrează ca alte modificări ale volumului de active ale autorității monetare;
- (b) atunci când o autoritate monetară cumpără aur fizic de investiții de la o unitate instituțională nerezidentă sau rezidentă pentru activele sale de rezervă, iar aurul nu este deja un activ de rezervă, se înregistrează o operațiune în aur nemonetar. Monetizarea aurului ca modificare a clasificării aurului fizic de investiții din aur nemonetar în aur monetar se produce imediat după operațiune și se înregistrează ca alte modificări ale volumului de active ale autorității monetare;
- (c) atunci când atât vânzătorul, cât și cumpărătorul sunt autorități monetare din economii diferite și ambii dețin aur fizic de investiții ca parte a activelor lor de rezervă, are loc o operațiune cu aur fizic de investiții, care se înregistrează în contul financiar;
- (d) în celelalte cazuri, aurul fizic de investiții este nemonetar în orice moment și se înregistrează operațiuni cu aur nemonetar.

Cazurile prezentate anterior referitoare la o autoritate monetară se aplică, de asemenea, în cazul unei organizații financiare internaționale.

- 6.25. Modificările de clasificare a activelor și pasivelor nu includ transformarea titlurilor de natura datoriei în acțiuni, care se înregistrează ca două operațiuni financiare.

Câștiguri și pierderi nominale din deținere (K7)

- 6.26. Contul de reevaluare înregistrează câștigurile și pierderile nominale din deținere acumulate în decursul unei perioade contabile de către deținătorii de active și pasive și reflectă modificările în ceea ce privește nivelul și structura prețurilor acestora. Câștigurile și pierderile nominale din deținere (K.7) cuprind câștigurile și pierderile neutre din deținere (K.71) și câștigurile și pierderile reale din deținere (K.72).
- 6.27. *Definiție:* câștigurile și pierderile nominale din deținere (K.7) care se referă la un activ sunt creșterea sau descreșterea valorii activului acumulată de deținătorul său economic, ca rezultat al creșterii sau descreșterii prețului activului. Câștigurile și pierderile nominale din deținere care se referă la un pasiv financiar sunt descreșterea sau creșterea valorizării pasivului, ca rezultat al descreșterii sau creșterii prețului său.

- 6.28. Se obține un câștig din deținere în urma creșterii valorii unui activ sau în urma descreșterii valorii unui pasiv. Se înregistrează o pierdere din deținere în urma descreșterii valorii unui activ sau în urma creșterii valorii unui pasiv.
- 6.29. Câștigurile și pierderile nominale din deținere înregistrate în contul de reevaluare sunt cele care se acumulează pentru active sau pasive, fie că sunt realizate sau nu. Un câștig din deținere este considerat realizat când activul este vândut, restituit, consumat sau altfel folosit sau când pasivul este restituit. Un câștig nerealizat este un câștig care se acumulează pentru un activ încă deținut sau un pasiv încă restant la sfârșitul perioadei contabile. Printr-un câștig realizat se înțelege, în general, un câștig realizat pe parcursul întregii perioade în care activul este încă deținut sau pasivul este încă restant, indiferent dacă această perioadă coincide sau nu cu perioada contabilă. Totuși, cum sistemul contabilizează câștigurile și pierderile din deținere pe bază de angajament, distincția dintre câștigurile și pierderile realizate și cele nerealizate, deși utilă în anumite situații, nu apare în clasificări și conturi.
- 6.30. Câștigurile și pierderile din deținere includ câștigurile și pierderile pentru toate tipurile de active nefinanciare, active financiare și pasive. Sunt deci, în egală măsură, acoperite câștigurile și pierderile din deținere pentru toate stocurile de bunuri de orice tip deținute de producători, inclusiv producția neterminată.

- 6.31. Câștigurile și pierderile nominale din deținere se pot acumula pentru active deținute sau pasive contractate pentru orice perioadă în timpul perioadei contabile, și nu numai pentru activele sau pasivele care apar în contul de patrimoniu de deschidere și/sau de închidere. Câștigurile și pierderile nominale din deținere care se acumulează pentru deținătorul unui activ sau pasiv, sau al unei anumite cantități dintr-un tip specific de active sau pasive, între două momente, sunt definite ca „valoarea curentă a activului sau pasivului la cel de-al doilea moment din care se scade valoarea curentă a activului sau pasivului respectiv la momentul inițial”, presupunând că activul sau pasivul nu cunoaște variații, calitative sau cantitative, în timpul perioadei de referință.
- 6.32. Câștigul nominal din deținere (C) acumulat pentru o cantitate q a unui activ dat, între momentele o și t , poate fi exprimat după cum urmează: $G = (p_t - p_o) \times q$,
- unde p_o și p_t reprezintă prețul activului la momentele o și, respectiv, t . Pentru activele și pasivele financiare a căror valoare curentă în monedă națională este fixă, p_o și p_t sunt egale prin definiție, iar câștigurile nominale din deținere sunt totdeauna nule.
- 6.33. Pentru calculul câștigurilor și pierderilor nominale din deținere, este indispensabil, pe de o parte, ca achizițiile și cedările de active să fie evaluate în același mod ca în contul de capital și contul financiar și, pe de altă parte, ca stocurile de active să fie evaluate în același mod ca în contul de patrimoniu. Pentru activele fixe, valoarea unei achiziții o reprezintă suma plătită de cumpărător producătorului sau vânzătorului plus costurile legate de transferul de proprietate suportate de cumpărător. Valoarea unei cedări a unui activ fix existent este egală cu suma primită de vânzător de la cumpărător minus costurile legate de transferul de proprietate suportate de vânzător.

- 6.34. O excepție de la cazul prezentat la punctul 6.33 este atunci când prețul plătit diferă de valoarea de piață a activului. În acest caz, un transfer de capital se impută pentru diferența dintre prețul plătit și valoarea de piață, iar achiziția se înregistrează la valoarea de piață. Această situație vizează cu precădere operațiunile care implică sectoare nefinanciare.
- 6.35. Se disting patru situații diferite care determină câștiguri și pierderi nominale din deținere:
- (a) un activ deținut pe toată perioada contabilă: câștigul nominal din deținere acumulat în cursul acestei perioade contabile este egal cu valoarea înregistrată în contul de patrimoniu de închidere minus valoarea înregistrată în contul de patrimoniu de deschidere minus orice consum de capital fix din perioada contabilă. Aceste valori sunt valori estimate ale activului, dacă acesta ar trebui achiziționat în momentul întocmirii contului de patrimoniu. Câștigul nominal este nerealizat;
 - (b) un activ deținut la începutul perioadei contabile este vândut pe parcursul acesteia: câștigul nominal din deținere acumulat este egal cu valoarea în momentul cedării minus valoarea soldului de deschidere minus orice consum de capital fix din perioada contabilă care are loc înainte de vânzare. Câștigul nominal este realizat;

- (c) un activ achiziționat în timpul perioadei contabile și încă deținut la sfârșitul acesteia: câștigul nominal din deținere acumulat este egal cu valoarea înregistrată în contul de patrimoniu de închidere minus valoarea în momentul achiziției minus orice consum de capital fix din perioada contabilă. Câștigul nominal este nerealizat; și
- (d) un activ achiziționat și cedat în cursul perioadei contabile: câștigul nominal din deținere acumulat este egal cu valoarea în momentul cedării minus valoarea în momentul achiziției minus orice consum de capital fix din perioada contabilă între momentul achiziției și momentul cedării. Câștigul nominal este realizat.

6.36. Câștigurile și pierderile nominale din deținere contabilizate sunt cele care se acumulează pentru active și pasive, indiferent dacă sunt realizate sau nu. Ele sunt înregistrate în contul de reevaluare al diferitelor sectoare implicate, al economiei totale și al restului lumii.

Câștiguri și pierderi neutre din deținere (K.71)

- 6.37. *Definiție:* câștigurile și pierderile neutre din deținere (K.71) se referă la active și pasive și reprezintă valoarea câștigurilor și pierderilor din deținere care se acumulează dacă prețul activului sau pasivului urmărește evoluția nivelului general al prețurilor.
- 6.38. Câștigurile și pierderile neutre din deținere sunt identificate pentru a simplifica calcularea câștigurilor și pierderilor reale din deținere care permit redistribuirea puterii reale de cumpărare între sectoare.
- 6.39. Fie r indicele general al prețurilor. Câștigul neutru din deținere (CN) pentru o cantitate q dintr-un activ, între momentul o și momentul t , este dat de formula următoare:
$$NG = p_o \times q (r_t/r_o - 1),$$

unde $p_o \times q$ corespunde valorii curente a activului la momentul o și r_t/r_o este raportul variației indicelui general al prețurilor între momentele o și t . Raportul r_t/r_o este aplicat la toate activele și pasivele.
- 6.40. Indicele general al prețurilor care se aplică pentru calcularea câștigurilor și pierderilor neutre din deținere este un indice de prețuri pentru cheltuielile finale.

- 6.41. Câștigurile și pierderile neutre din deținere sunt înregistrate în contul de câștiguri/pierderi neutre din deținere, care este, de fapt, un subcont al contului de reevaluare al sectoarelor, al economiei totale și al restului lumii.

Câștiguri și pierderi reale din deținere (K.72)

- 6.42. *Definiție:* câștigurile și pierderile reale din deținere (K.72) se referă la un activ sau la un pasiv și reprezintă diferența dintre câștigurile și pierderile nominale din deținere și câștigurile și pierderile neutre din deținere realizate pentru acest activ.

- 6.43. Câștigul real din deținere (CR) pentru o cantitate q dintr-un activ, între momentele o și t , este egal cu:

$$CR = C - CN$$

$$\text{sau } CR = (p_t/p_o - r_t/r_o) \times p_o \times q$$

- 6.44. Valoarea câștigurilor și pierderilor reale din deținere pentru active și pasive depinde, deci, de fluctuațiile de preț ale acestora din perioada respectivă, în raport cu fluctuațiile medii ale altor prețuri exprimate prin indicele general al prețurilor.
- 6.45. Câștigurile și pierderile reale din deținere se înregistrează în contul de câștiguri și pierderi reale din deținere, care este un subcont al contului de reevaluare.

Câștiguri și pierderi din deținere în funcție de tipurile de active și pasive financiare

Aur monetar și drepturi speciale de tragere (DST) (AF.1)

- 6.46. Întrucât prețul aurului monetar este în mod obișnuit exprimat în dolari SUA, valoarea aurului monetar face obiectul câștigurilor și pierderilor nominale din deținere pe baza variațiilor cursului de schimb, precum și ale prețului aurului însuși.
- 6.47. Având în vedere că DST reprezintă un coș de monede, valoarea lor exprimată în monedă națională și, prin urmare, valoarea câștigurilor și pierderilor din deținere variază în funcție de cursurile de schimb ale monedelor din coș raportate la moneda națională.

Numerar și depozite (AF.2)

- 6.48. Valorile curente ale numerarului și depozitelor exprimate în monedă națională rămân constante în timp. „Prețul” unui activ de acest tip este totdeauna egal cu unitatea, în timp ce cantitatea corespunde cu numărul de unități monetare în care este exprimat. Câștigurile și pierderile nominale din deținerea unor astfel de active sunt totdeauna nule. Din acest motiv, diferența dintre valoarea stocurilor de la începutul și cea de la sfârșitul perioadei pentru aceste active este în întregime inclusă în valoarea operațiunilor care le implică, cu excepția altor modificări ale volumului activelor. Acesta este un caz rar în care este posibil, în mod normal, să se calculeze valoarea operațiunilor plecând de la modificările cifrelor din contul de patrimoniu.
- 6.49. Dobânzile care se acumulează aferente depozitelor sunt înregistrate în contul financiar ca și când ar fi reinvestite simultan sub formă de depozite.

- 6.50. Deținerile în monedă străină și depozitele exprimate în alte monede se vor înregistra drept câștiguri și pierderi nominale din deținere cauzate de variațiile cursului de schimb.
- 6.51. Pentru calculul câștigurilor și pierderilor neutre și reale din deținere pentru active cu valoare curentă fixă, trebuie să fie disponibile informații asupra datei și valorii operațiunilor efectuate, precum și valorile înregistrate în conturile de patrimoniu de deschidere și de închidere. Să presupunem, de exemplu, că un depozit este constituit și închis în cursul unei perioade contabile în care nivelul general al prețurilor este în creștere. Câștigul neutru pentru depozit este pozitiv, iar câștigul real negativ, valoarea depinzând de durata pentru care depozitul este constituit și de rata inflației. Este imposibil să se înregistreze aceste pierderi reale în absența informațiilor asupra valorii operațiunilor realizate în cursul perioadei contabile și asupra datelor la care aceste operațiuni au fost realizate.
- 6.52. În general, se poate presupune că, dacă valoarea absolută totală a operațiunilor pozitive și negative este importantă comparativ cu valorile înscrise în contul de patrimoniu de deschidere și în cel de închidere, estimarea câștigurilor și pierderilor neutre și reale din deținere pentru activele și pasivele financiare la valoarea curentă fixă care este bazată numai pe informațiile din contul de patrimoniu nu poate fi foarte satisfăcătoare. Chiar dacă valorile operațiunilor financiare ar fi înregistrate pe bază brută, adică dacă s-ar înregistra depozitele constituite și închise într-un mod independent de valoarea totală a depozitelor minus închiderile, o astfel de metodă ar putea să nu fie suficientă fără informații asupra datelor de constituire și de închidere a depozitelor.

Titluri de natura datoriei (AF.3)

- 6.53. În cazul în care o emisiune de titluri de natura datoriei pe termen lung, cum ar fi o obligațiune, este însoțită de o primă sau un scont, inclusiv obligațiunile cu discount mare sau cu cupon zero, diferența dintre prețul de emisiune și valoarea nominală sau de rambursare la scadență măsoară dobânda pe care emitentul trebuie să o plătească pe durata existenței titlului de natura datoriei. Aceste dobânzi sunt înregistrate ca venituri din proprietate plătite de emitentul titlului de natura datoriei pe termen lung și încasate de deținătorul titlului de natura datoriei în plus față de cupoanele deja vărsate de emitent la intervale fixe, pe timpul duratei de viață a titlului de natura datoriei.
- 6.54. Dobânzile care se acumulează sunt înregistrate în contul financiar ca și când ar fi reinvestite simultan în titluri de natura datoriei de către deținătorul lor. Ele sunt, prin urmare, înregistrate în contul financiar ca achiziție de activ care se adaugă la activul existent. Astfel, creșterea treptată a valorii de piață a unui titlu de natura datoriei pe termen lung care se datorează acumulării dobânzilor reinvestite corespunde unei creșteri a valorii de intrare, adică a mărimii activului. De fapt, este, în principal, o creștere cantitativă sau de volum, și nu o creștere de prețuri. Ea nu determină nici un câștig din deținere pentru deținătorul titlului de natura datoriei pe termen lung, nici o pierdere din deținere pentru emitentul său. Titlurile de natura datoriei suportă modificări de calitate în timp, pe măsură ce li se apropie scadența, și este esențial să recunoaștem că o creștere a valorii lor care rezultă din creșterea dobânzii acumulate nu constituie o variație de preț și nu generează câștiguri din deținere.

- 6.55. Prețul titlurilor de natura datoriei cu rată fixă și pe termen lung poate să varieze totuși în cazul fluctuațiilor pe piață a ratei dobânzii, variația prețului fiind în acest caz invers proporțională cu variația ratei dobânzii. Efectul variației ratei dobânzii asupra prețului unui titlu de natura datoriei pe termen lung descrește pe măsură ce scadența acestuia se apropie. Variațiile prețului titlului de natura datoriei care se datorează evoluției pe piață a ratei dobânzii constituie variații de preț, și nu de volum. Ele atrag, prin urmare, câștiguri sau pierderi nominale din deținere atât pentru emitenți, cât și pentru deținătorii de titluri de natura datoriei. O creștere a ratei dobânzii generează un câștig nominal din deținere pentru emitentul titlului de natura datoriei și o pierdere nominală din deținere în valoare echivalentă pentru deținătorul său și invers în cazul unei scăderi a ratei dobânzii.
- 6.56. Pentru titlurile de natura datoriei cu o rată a dobânzii variabilă, plățile cuponului sau ale valorii de intrare depind de un indice general al prețurilor pentru bunuri și servicii, cum ar fi indicele prețurilor de consum, de o rată a dobânzii, cum ar fi EURIBOR, LIBOR sau un randament al obligațiunii sau de un preț al activelor.

Atunci când sumele aferente plăților cupoanelor și/sau valorii de intrare curente depind de indicele general sau global al prețurilor, variația valorii de intrare curente dintre începutul și sfârșitul unei perioade contabile, cauzată de variația indicelui utilizat, este considerată ca fiind dobânda acumulată în perioada respectivă și se adaugă la dobânzile datorate în acea perioadă.

Atunci când indexarea sumelor datorate la scadență este cauzată, printre altele, de câștigurile din deținere, adică, în mod obișnuit, o indexare bazată pe un element unic a cărui definire este incertă, orice abatere a indicelui considerat de la evoluția preconizată inițial duce la câștiguri sau pierderi din deținere care, în mod normal, nu se vor anula pe durata de viață a instrumentului.

- 6.57. Câștigurile și pierderile nominale din deținere se pot acumula pentru titluri de natura datoriei pe termen scurt, în același mod ca pentru titlurile de natura datoriei pe termen lung. Cu toate acestea, având în vedere că titlurile de natura datoriei pe termen scurt ajung la scadență mult mai repede, câștigurile din deținere atribuite fluctuațiilor ratei dobânzii sunt, în general, mai puțin importante comparativ cu cele ale titlurilor de natura datoriei cu aceeași valoare la vedere.

Credite (AF.4)

- 6.58. În cazul creditelor care nu sunt comercializabile există aceeași situație ca pentru numerar și depozite. Totuși, atunci când un credit existent este vândut unei alte unități instituționale, scăderea valorii contabile a creditului, și anume diferența dintre prețul de rambursare și prețul de tranzacționare, se înregistrează în conturile de reevaluare ale vânzătorului și ale cumpărătorului în momentul efectuării operațiunii.

Participații și acțiuni/unități ale fondurilor de investiții (AF.5)

- 6.59. Atribuirea de acțiuni gratuite crește numărul de acțiuni și valoarea nominală a acțiunilor emise, însă nu modifică valoarea de piață a totalității acțiunilor. Aceasta se aplică, de asemenea, dividendelor pe acțiuni care sunt o distribuție pro-rata a acțiunilor suplimentare dintr-un stoc de acțiuni al unei societăți către proprietarii stocului comun de acțiuni. Acțiunile gratuite și dividendele pe acțiuni nu intră în conturi. Cu toate acestea, aceste emisiuni având ca scop creșterea lichidității acțiunilor pe piață ar putea genera, prin urmare, o apreciere a valorii totale de piață a acțiunilor emise care va trebui contabilizată ca un câștig nominal din deținere.

Sisteme de asigurări, de pensii și scheme de garanții standardizate (AF.6)

- 6.60. Atunci când rezervele și drepturile asupra sistemelor de asigurări, de pensii și asupra schemelor de garanții standardizate sunt exprimate în monedă națională, nu există câștiguri și pierderi nominale din deținere, așa cum nu există nici în cazul numerarului sau al depozitelor și al împrumuturilor. Activele utilizate de instituțiile financiare pentru a îndeplini angajamentele fac obiectul câștigurilor și pierderilor nominale.
- 6.61. Pasivele aferente titularilor de polițe și beneficiarilor variază în urma operațiunilor, a altor modificări de volum și a reevaluărilor. Reevaluările se datorează modificărilor ipotezelor principale ale modelelor din calculele actuariale. Aceste ipoteze sunt rata de actualizare, rata salarială și rata inflației.

Instrumente financiare derivate și opțiuni pe acțiuni ale angajaților (AF.7)

- 6.62. Valoarea instrumentelor financiare derivate poate oscila în funcție de variația valorii instrumentelor subiacente, de volatilitatea prețurilor acestor instrumente sau de apropierea datei scadenței sau a lichidării. Toate aceste variații ale valorii instrumentelor financiare derivate și ale opțiunilor pe acțiuni ale angajaților sunt considerate ca variații ale prețului și se înregistrează ca reevaluare.

Alte conturi de primit/de plătit (AF.8)

- 6.63. Considerațiile formulate pentru numerarul intern, depozite și împrumuturi se aplică în mod similar altor conturi de primit/de plătit care nu sunt tranzacționate. Totuși, atunci când un credit comercial existent este vândut unei alte unități instituționale, diferența dintre prețul de răscumpărare și prețul de tranzacționare este înregistrată ca reevaluare la momentul operațiunii. Cu toate acestea, întrucât creditul comercial este, în general, pe termen scurt, vânzarea unui credit comercial ar putea implica crearea unui nou instrument financiar.

Active financiare în monedă străină

- 6.64. Valoarea activelor și pasivelor în monedă străină este măsurată prin valoarea lor de piață curentă în monedă străină, în monedă națională, pe baza cursului de schimb curent. Prin urmare, câștigurile și pierderile nominale din deținere se pot realiza pe baza atât a modificărilor prețului activului, cât și ale cursului de schimb. Valoarea totală a câștigurilor și pierderilor nominale din deținere acumulate în cursul perioadei contabile se calculează scăzând valoarea operațiunilor și a altor modificări de volum din diferența dintre valorile înregistrate în contul de patrimoniu de deschidere și în cel de închidere. În acest scop, valoarea operațiunilor asupra activelor și pasivelor în monedă străină se convertește în monedă națională folosindu-se cursul de schimb în vigoare la data la care ele au avut loc, în timp ce valorile figurând în contul de patrimoniu de deschidere și în cel de închidere se convertesc pe baza cursului de schimb în vigoare la datele de elaborare a conturilor de patrimoniu. Aceasta înseamnă că valoarea totală a operațiunilor ca achiziții nete – achiziții minus cedări – exprimată în monedă străină este, de fapt, convertită cu ajutorul unui curs de schimb mediu ponderat, ponderile corespunzând valorilor operațiunilor efectuate la diferite date.
-